

Boletín Informativo

Agrupación de Vecinos Ca n'Oriac

35

(Nueva Etapa)

Noviembre
2025

líniaverda
servei d'orientació sobre drogodependències
900 900 540

IV CONVENCION ESTATAL SOBRE EL AMIANTO

comprometidos con el desamiantado
compromesos amb el desamiantat
amiantuari buruzko estatu kanbentziak
comprometidos co desamiantado

CEAV CCOO UGT

Valles Occidental y Oriental

Media del Valles
Barberà del Valles
Cabrera i Sunyer
Castell de Vilatorrada
Castellbisbal
Cerdanyola
Granollers
La Roca del Valles
Llansa del Valles
Llucmajor
Mollet del Valles
Montcada i Reixac
Rubí
Sabadell
Santa Perpètua de Mogoda
Sant Quirze del Valles
Sentmenat
Terrassa
Vilanova del Valles

Bienvenidos y bienvenidas
Benvinguts i benvingudes
Ongi etorri
Benvidos e benvidas

el amianto mata

SALUD VS ASBESTO

municipis lliures de amianto

OUTLET

14, 15 i 16 NOVEMBRE
Divendres i dissabte, de 9 h a 20 h
Diumenge, de 10 h a 15 h

ESPAI CULTURA

Edifici 1859 Antiga Caixa Sabadell
(c. d'en Fant, 25 - Sabadell)

CIPO

CIPO

- ¿EN EL BARRIO SE HACEN OBRAS, O NO? (PÁG. 4)
- GRÀCIES AL VOLUNTARIAT I ELS AMICS (PÁG. 6)
- MEMÒRIA DEMOCRÀTICA SABADELL 50 ANYS DE LA MORT DEL DICTADOR REVISTA CAN ORIACH (PAG. 9)
- AVUI VISITEM L'INSTITUT CA N'ORIAC (PÁG. 11)
- EL RETO: UN FUTURO SIN AMIANTO (PÁG. 12)
- L'AUGE DE LA ULTRADRETA (PÁG. 16)
- TALLERES QUE NOS UNEN (PÁG. 20)
- LA NOVA FEBRE DE L'OR (PÁG. 22)
- L'OUTLET DE CIPO (PÁG. 27)
- EL GRIFFIN (PÁG. 28)

La información de la Agrupación de Vecinos, de nuevo, en casa de todos los asociados

EDITORIAL

Noviembre
2025
Número 35
(nueva etapa)

Una vegada més ens dirigim als nostres lectors per donar-los les gràcies pel suport, que des de fa molts anys ens estan donant, revista darrera revista, i que pels redactors i col·laboradors de la mateixa ens suposa un esperó per continuar amb la nostra tasca d'informar dels fets més rellevants relacionats amb la vida dels ciutadans del nostre barri i de la nostra ciutat.

Els diferents articles d'aquesta revista ens parlen de la reforma de la Ronda Collsalarca amb la intenció d'oferir als ciutadans un espai per passejar; l'inici del període de vacunació amb les vacunes de la grip, el covi i l'herpes, per tal d'evitar que aquestes malalties acabin emmalaltir-nos i fent-nos mal; les diferents activitats que realitza els voluntaris i col·laboradors de la vocalia de cultura; el testimoni d'una dona veneçolana que va arribar a Barcelona i posteriorment s'ha instal·lat a Ca n'Oriac i que ens explica la seva experiència fins que ha aconseguir arrelar-se a la nostra terra; informe del servei d'orientació sobre drogodependència, anomenada la **liniaverda** i com connectar amb ells; testimoni d'una mare que ens explica el patiment sofert per la persona drogodependent i la seva

família, i de les possibles vies per sortir d'aquest infern; reflexió molt interessant sobre com repercuteix en les prestacions socials l'esforç que fan els estats per preparar-se para una guerra; Comentari molt interessant sobre Gaza: la barbàrie que despulla el món; explicació científica per part d'un metge sobre el mareig i les seves diverses causes...

Unavegada més trobem a faltar, per part de les nostres autoritats municipals, i en qualsevol de les moltes conferències que la nostra alcaldessa prodiga, la menció de reconstrucció de la Masia de Ca n'Oriac que amb tanta freqüència, des de l'Associació de veïns hem reivindicat, i ho continuarem fent fins que el nostre ajuntament ho inclogui entre les properes inversions a realitzar a la nostra ciutat.

El contingut d'aquesta revista dona un repàs per l'actualitat més propera a nosaltres, i confiem que els agradi quan la llegeixin com ens ha agradat a l'equip de redacció d'aquesta revista i alhora animar-vos a participar i col·laborar amb nosaltres als propers números.

EQUIP DE REDACCIÓ DE LA
REVISTA DE CA N'ORIAN
SABADELL, NOVEMBRE DE 2025

De nuevo nos dirigimos a nuestros lectores dándoles las gracias por el apoyo que nos brindáis cada vez que leéis nuestra revista, que es la vuestra y que para los redactores y colaboradores de la misma supone un desafío para continuar con la tarea de informaros de los hechos más relevantes en la vida de los ciudadanos de nuestro barrio y de nuestra ciudad.

Los diferentes artículos de este número nos hablan de la reforma de la Ronda Collsalarca con la intención de ofrecer a nuestros vecinos un lugar dónde pasear; el inicio del periodo de vacunación de las vacunas de la Gripe, Covi y Herpes,

*con la intención de evitar que estas enfermedades acaben afectando a nuestro organismo; las diferentes actividades culturales que realizan los voluntarios y colaboradores de la vocalía de cultura; el testimonio de vida de una señora de origen venezolano que inmigró a Barcelona y posteriormente se ha instalado en Sabadell, concretamente en el barrio de Ca n'Oriac y que nos relata su experiencia hasta conseguir asimilar nuestra cultura e integrarse totalmente a nuestras costumbres y manera de vivir; informe del servicio de orientación sobre la drogodependencia, denominada la **liniaverda** y cómo conectar con ellos; Testimonio de*

Los artículos
firmados
expresan única y
exclusivamente
la opinión de su
autor.

*una madre que nos relata su sufrimiento y el de su familia debido a su hijo drogodependiente, y de las posibles vías que **liniaverda** les ofrece para conseguir salir de este infierno; reflexión muy interesante sobre cómo repercute en las prestaciones sociales el esfuerzo económico que hacen los estados para estar preparados para la guerra; comentario muy interesante sobre Gaza: la barbarie que desnuda al mundo; aclaración científica hecha por un médico sobre el mareo y sus diversas causas...*

Una vez más echamos en falta, por parte de nuestras autoridades municipales y en cualquiera de las muchas conferencias que

la Sra. Marta Farrès nos prodiga, alguna mención sobre la reconstrucción de la masía de Ca n'Oriac que, de manera persistente, desde la Asociación de vecinos hemos venido reivindicando y lo continuaremos haciendo hasta que el ayuntamiento lo incluya en las futuras inversiones a realizar en nuestra ciudad.

Esta revista hace un repaso sobre la actualidad más próxima a nosotros, y confiamos que sea de su agrado cuando la lean como nos ha agradado a los miembros del equipo de redacción, y al mismo tiempo animaros a participar y colaborar con nosotros en los próximos números.

SOBRE LA RONDA COLLSALARCA, ¡A QUIEN CORRESPONDA DECIDIR!

Cuando yo era jovencita, escuchaba una canción de Richard Anthony que siempre me ha parecido que nos debería llegar a muchas personas, para que nuestra actitud fuera diferente cuando nos encontramos con decisiones, a mi modo de ver, tan injustas y de forma tan palpable.

Una estrofa de la canción dice:

Y a veces me he de preguntar, por qué millones gastarán, en cosas que de angustia nos harán temblar, que los podrían repartir para limpiar tanto sufrir y así al mundo del pecado redimir. Tú también lo debes pensar...

Me sorprende pensar qué urgencias tiene nuestro "querido" ayuntamiento para realizar una obra en la Ronda Collsalarca, con un presupuesto inicial de **seis millones y medio de euros**, sin tener en cuenta la opinión de muchos vecinos y vecinas que pensamos que con un mantenimiento adecuado se

evitaría ese gran gasto que podría dedicarse a otros asuntos que reclaman la atención con más urgencia.

Un ejemplo; de esas urgencias es la situación de las personas que en la actualidad malviven en el cuartel de la guardia civil, son familias con hijos pequeños y sin recursos suficientes para pagarse un alquiler, lógicamente encuentran más seguridad en ese lugar que estar viviendo en la calle, claro está, hay muchos más ejemplos.

En fin, "A veces me pregunto yo"

MARÍA DESAMPARADOS

¿EN EL BARRIO SE HACEN OBRAS, O NO?

En lo que va desde el anterior trimestre hasta ahora destacamos que se han iniciado las obras de la remodelación de la Ronda Collsalarca y la reparación, por fin, de la fuente ornamental de la plaza del Pi, que creemos que es la última que aborda el ayuntamiento tras la sequía; en el resto de la ciudad, ¿ya están luciendo todas?

También el ayuntamiento ha decidido colocar una pista deportiva en la zona norte del PARC DEL NORD; pista que sacará del barrio de Sant Julià por el uso incívico que algunos jóvenes hacían de ella y tras las quejas de los vecinos. Hacemos referencia de esto, no porque nos felicitemos de que el ayuntamiento escuche las quejas de los vecinos e intente resolver el problema, sino por la solución que se aplica, que será el traslado de la pista de un sitio a otro y con el agravante de que colocará una actividad deportiva, se vaya a utilizar o no, donde nunca se había previsto, dentro de un parque diseñado con el consenso de la comisión representada por todas las agrupaciones afectadas y fuera de la zona del parque en que se habían previsto ese tipo de actividades, todo esto intentando a última hora de contar con el visto bueno de la comisión, aunque tampoco sería necesario porque, sí o sí, el ayuntamiento ya tiene decidido que se colocará donde él quiera. ¿PARA QUÉ SIRVEN TANTAS REUNIONES?

Hablando del parque, se han mantenido reuniones para intentar dar solución al incivismo de algunos vecinos Y al anárquico uso que de él se está haciendo; se está barajando la idea de cerrarlo y abrirlo a determinadas horas y la gran idea de moda, colocación de las cámaras para controlar el uso de él, con ellas parece que todos los delitos se evitarán.

Seguimos pidiendo que se abra al tráfico la Avenida Matadepera los domingos, ya que visto el cierre inadecuado y el poco uso peatonal que se le da evitaríamos el inconveniente de la modificación de las paradas del BUS y seguramente, que haya algún accidente ya que se sigue circulando

todo tipo de vehículos con solo desplazar las vallas.

Ganaríamos más que se controlara mejor la ocupación de las aceras por parte del mobiliario de los establecimientos y se hiciera cumplir la normativa, que dice el ayuntamiento que existe, para que el peatón pueda desplazarse sin obstáculos, ya que es una locura sortear tantas trabas.

Seguimos sin noticias de la rehabilitación de LA MASIA DE CA N'ORÍAC, tenemos justo derecho a saber que se está haciendo con el dinero que el barrio gana en el concurso de los presupuestos participativos y que nos digan, claramente, que el interés del ayuntamiento sería el de recoger con una maquina los restos de ella cuando se caiga; seguimos pensando que, si estuviera en otro lugar de Sabadell, hubiéramos visto una foto de personajes prominentes inaugurando el inicio de las obras.

Tenemos un claro ejemplo de la apatía con que se actúa en el barrio. Se inauguró a bombo y platillo la PLAZA DE LA FUENSANTA, hubo música, discursos y

muchas fotografías. Denunciamos al poco tiempo de su inauguración el aparcamiento ilegal en ella y el derribo de las pilonas. Aportamos algunas soluciones que nos dicen siempre que están estudiando, y lo más probable es que esperen a que se deteriore tanto que haya que efectuar una nueva remodelación de ella para que nuevamente veamos música discursos, fotografías y un abultado presupuesto que saldrá de los impuestos que pagamos y que no dejan de subirnos. Aquí si las soluciones cuestan poco, no sirven, mejor esperar que haya licitaciones.

Y tenemos un tema que al parecer se les ha olvidado porque está en CA N'ORÍAC. Existe un proyecto aprobado hace unos

años de la reordenación urbanística de la calle ALCALDE RIBE, pero esas obras nadie las acomete. Se abordaron las obras de la calle ANTONIO FORELLAC, ALCALDE MOIX, ACERAS DE LA PLAZA ESPAÑA, etc, pero nuestra calle ha desaparecido del mapa de las obras por parte del ayuntamiento.

A la espera de cómo evolucione el plan urbanístico del barrio os recordamos que como vecinos tenéis el derecho y casi la obligación de denunciar los defectos que veáis y exigir su pronta rehabilitación.

VOCALIA DE URBANISMO DE CA N'ORÍAC
SABADELL, OCTUBRE DE 2025

VOCALÍA DE SANIDAD

La Asociación de vecinos de Ca N'Oriac informa:

1 - El CAP nos avisa de la necesidad de vacunarnos de la gripe y el COVID. Llamando al CAP nos darán día y hora para la vacunación.

¿Qué se consigue con la vacunación?

- Gracias a ella, cerca del 80% de los vacunados estarán protegidos frente a la gripe. De hecho, en varios ensayos clínicos se ha demostrado que descienden los fallecimientos, los ingresos en el hospital y las complicaciones de la gripe en los grupos de riesgo con patologías crónicas.

2- Vacunación herpes a los mayores de 65 años:

- Porque el riesgo de sufrir esta enfermedad y sus complicaciones aumenta con la edad debido a un debilitamiento del sistema inmunológico. La vacunación previene el desarrollo de culebrillas un sarpullido doloroso y otras complicaciones y algunos estudios sugieren que también reduce el riesgo de Demencia.

- Disminución de la inmunidad (El envejecimiento natural provoca un declive en la inmunidad celular, lo que facilita la reactivación del virus de la varicela-zóster que permanece latente en el cuerpo

- Mayor riesgo de complicaciones (Las personas mayores son más propensas a sufrir complicaciones graves por el herpes zóster, como daño en la córnea, ceguera y daño nervioso a largo plazo.

- Posible protección contra la demencia (Investigaciones recientes sugieren que la vacunación contra herpes zóster podría disminuir el riesgo de desarrollar demencia en adultos mayores).

- La vacunación ayuda a favorecer la respuesta inmunitaria contra virus, evitando su reactivación

3- Últimas voluntades sanitarias.

Se refiere a la declaración de voluntades anticipadas, también conocidas como testamento vital o instrucciones previas. Es un documento legal donde una persona mayor de edad y con capacidad puede

expresar sus deseos sobre la asistencia sanitaria que desee o no recibir en el futuro, cuando no pueda comunicarse por sí misma, así como sobre el destino de su cuerpo tras el fallecimiento. Este documento garantiza que se cumplan sus preferencias sobre tratamientos, cuidados y otras voluntades.

¿Qué puede incluir el documento?

- Tratamiento sanitario
- Cuidados y calidad de vida

- Destino cuerpo
- Gestión sufrimiento
- Representante

Este documento se puede obtener en el CAP, a través de la trabajadora social.

MARÍA BARRIONUEVO / FÁTIMA ÁVILA
SABADELL, OCTUBRE DE 2025

GRÀCIES AL VOLUNTARIAT I ELS AMICS

Vull dedicar aquest article a tota una colla de voluntaris que durant molt de temps hem dedicat una part del nostre temps a fer-nos ressò dels problemes que hem patit i continuem patint a la nostra societat. Se'ns coneixia com els laio- Flautes, perquè tots teníem ja una edat avançada, però volíem fer-nos sentir. Hem participat en les protestes per reivindicar una sanitat pública de qualitat: A l'hospital Taulí, a l'Eix Macià davant el Corte Anglès, a la festa de Carnaval de Ca n'Oriac, i a qualsevol lloc on es reivindicués quelcom dels drets dels ciutadans que no fossin respectats, com "Stop Desnonaments".

En primer lloc vull esmentar a uns

quants companys dels laio-Flautes que malauradament ja no hi són amb nosaltres i que els continuem recordant amb molt d'afecte: Ildefonso Gallardo, que també pertanyia a l'Associació de Veïns de Ca n'Oriac; Adrià Miquel que va viure fins els cent-u anys; La Lourdes que anava a totes les concentracions acompanyada del seu net, "La Lourdes i el net" li dèiem quan ens referíem a ella.

D'entre els companys que encara són vius, vull fer esment de la Tere Ibáñez que

coordinava els laios-Flauta, trucant a la gent i convocant-la als llocs de concentració; Joaquim Heredia que ens empenyia dient-nos "basta, anem per feina", i que pertanyia al Casal Cubà de Sabadell.

En Joan Torrijos i la Pepita Sàez, una parella que porten junts 25 anys i que tots dos són aficionats a escriure poesia. En Joan escriu els seus versos en castellà i en català i que tots dos són membres del grup de poesia "a Trenc d'Alba" de Sabadell. Els hi volem donar las gràcies a tots ells perquè amb la seva poesia ens han fet la vida una mica més bonica, i ara que ja ens hem fet grans tots plegats, això és molt d'agrair.

"Què és lo nostre?, un secret compartit, un pacte, una aventura: diguem que ens queden d'aquells anys molt moments inoblidables i molts amics"

PALMIRA GABERNET
SABADELL, NOVEMBRE DE 2025

INFORMACIÓ DE LA VOCALIA DE CULTURA

L'activitat de la vocalia de cultura en aquesta darrera part de l'any està essent molt prolífica i variada:

• Estem organitzant el **certamen de fotografia** per segon any consecutiu, en el qual estan invitats a participar totes les persones majors de 12 anys. Hem passat la informació als instituts de la zona nord de Sabadell, per si hi volguessin participar. Hi haurà dues categories en funció de l'edat dels participants amb tres treballs premiats en cada categoria. La resta de participants, pel sol fet de ser presents a l'acte, rebran una samarreta com a premi de consolació. L'acte de presentació dels treballs i repartiment dels premis es farà a l'auditori del Centre Cívic de Ca n'Oriac el diumenge dia 16 de novembre a les 17 hores.

• Homenatge a Elias Argüello, més que un mestre d'escola:

Se li farà un homenatge el dia 28 de novembre al Centre Cívic de Ca n'Oriac, Sabadell al C/ Arousa, 2 a les 18:30 h.

El Sr Elies Argüello, era un mestre destinat al nostre barri, que juntament amb d'altres lligats al món de l'educació i de l'esport, van fundar el C. E. Ca n'Oriac. Els nostres equips competien contra d'altres escoles de la ciutat; ells deien "baixem a jugar a Sabadell"

Al curs 1979/80 s'havien creat equips d'atletisme, 41 equips d'handbol, 42 de bàsquet i amb el voleibol sumaren 99 equips, amb 74 competició organitzades, que amb el Cross van acabar cridant l'atenció d'algunes institucions.

Va aconseguir ajudes econòmiques de marques de begudes i del Consell Superior d'Esport (CSD), de la Caixa d'Estalvis de Sabadell.

L'any 1985 va ser el darrer any de l'Elias al club i va suposar el principi de la fi dels recursos econòmics per part de l'Administració i per consegüent, la idea amb la què es va iniciar el Club Esportiu es va anar extingint. Hi ha més informació sobre el Sr Elias a las pàgines 23 - 24 de

l'anterior edició de la nostra revista.

• El 16 de novembre, al Centre Cívic de Can Rull a les 17 hores, La Coral del Sud actuarà, l'entrada serà gratuïta i l'acte serà presentat per la Imma i el Josep Maria.

• El 13 de desembre, al Centre Cívic de Ca n'Oriac a les 17 h, i entrada gratuïta actuaran "el Coro, hierba buena, Hermanas del Sur i altres artistes".

• El 26 de setembre vam donar una conferència sobre quatre llibres i una exposició de dibuixos relacionats amb els llibres que van estar exposats fins el 11 d'octubre. L'autor dels llibres, Antonio Velasco Gómez, va donar la conferència i la presentació va córrer a càrrec de la Carmeta de la Rosa. Els llibres presentat a la conferència van ser: hotel Rejas; El ruina i otros relatos.

• El mes de setembre van començar els cursos promoguts per la nostra associació de veïns, amb gran èxit de participació d'alumnat. Ares d'ara queden places al següents cursets: Gimnàstica, macramé, stromba, loga, teatre, escacs.

• **Del reconeixement públic al treball de les persones majors de 60+ :** vàrem presentar tres treballs i vam quedar finalistes dels tres:

o A la Revista de Ca n'Oriac en els seus formats segon l'època.

o Als cursos de memòria i lectura que des de fa sis anys realitzem per a gent gran amb problemes de pèrdua de memòria, depressió i Alzheimer.

o Des dels anys vuitanta del passat segle, s'està oferint als veïns del barri el servei de decessos a tots els que ho desitgin a preus molt econòmics.

VOCALIA DE CULTURA

SABADELL, NOVEMBRE DE 2025

REDISSENYAR LA RONDA DE COLLSALARCA

La ronda de Collsalarca es va urbanitzar en l'obra de pavimentació de Ca n'Orac, a primers anys vuitanta i els acabats es van fer amb ocupació comunitària, amb paviments de lloses i amb llambordes procedents de carrers del centre ciutat, recuperades i reciclades, quan el seu destí hauria estat l'abocador. Aquestes opcions eren austeres en un moment que urbanitzar era només asfalt i panot.

I es va fer en forma de rambla, per tal d'aportar una dimensió més humana a la freda urbanització del moment. Similarment, alguns racons del barri van ser només de vianants i en comptes de fer vorera uniforme i un resta d'asfalt molts carrers irregulars van tenir calçada constant i tot el resta per a la vorera, la qual sumava tots els fragments sobrants.

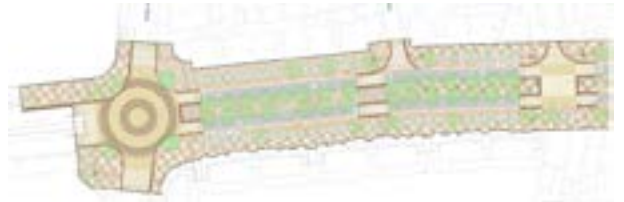
Aquest mateix assaig de disseny es va fer a la Ronda de Santa Maria, al barri de la Creu de Barberà, o a la Ronda Zamenhof.

I a Collsalarca es va dubtar entre dos carrils de 5 o de 6 metres d'amplada (al final 6) per al pas de camions de la brossa o busos. A la Ronda de Navacerrada ja es va fer una avinguda més convencional, quan se suposava que arribaria a la carretera de Castellar i seria el vial principal, que no ho ha estat gràcies al Parc del Nord.

Un tram urbanitzat posteriorment de la ronda de Collsalarca (nord del carrer de la Llanera) va variar la secció i desordenar la unitat del conjunt, amb unes palmeres i sense recorregut de vianants. Sense Navacerrada completa, Collsalarca ha fet d'avinguda est del barri, compartida amb la Planada, Sant Julià i Can Deu.

Si passem al present, hores d'ara es posa en marxa un projecte de re-urbanització, amb un cost significatiu: 6,3M€ segons projecte.

I podem comprovar que s'ha optat per mantenir la secció i el caràcter de Rambla, i ho trobo encertat, quan en altres llocs això ha estat decapitat, com al primer tram d'alcalde Moix, tocant Plaça d'Espanya, o a la Ronda de Santa Maria, per criteris de

trànsit, que crec molt discutibles, perquè l'opció de rambla permet estalviar semàfors, separa direccions, facilita girs a l'esquerra i canvis de sentit i, sobretot, aporta un grau de pacificació del trànsit.

No obstant aquests elements positius, comprovo:

- L'obsessió per dotar de places d'aparcament. Cert en manquen, però també manquen solars per habitatge social i l'ajuntament crea més aparcaments que espais per a apartaments. Calia fer aparcaments en una zona qualificada de zona verda a la plaça de Pau Trullà?

- El preciosisme de la urbanització. Sempre he cregut en solucions uniformes, austeres, sòbries... i, en canvi, la moda actual del disseny urbà opta per la sofisticació. I en diré moda, a l'espera d'un canvi de rumb que espero arribi aviat.

- Ara la ronda tindrà de tot: jardineres amb racons i geometries complexes, passos de vianants amb la calçada elevada, mobiliari urbà, molta diversitat de materials, etc., etc.

- Tampoc no acabo d'entendre perquè els busos hagin de fer pujades i baixades a cada cantonada. Per aquest camí, cada cruïlla de carrer es converteix en un món propi, aliè al seu context, i més en una via amb certa prioritat: pacificada sí, però no cal mortificada.

Hi contraposo la idea d'una ciutat amb un caràcter més uniforme, que no sigui de carrers molt mudats respecte carrers amb roba de treball. I crec en un espai urbà més simple, menys complicat, més general, menys local, més net,... un espai públic més buit que ple, i on la presència del cotxe es resolgui sense ortopèdia.

Actualment, cada nova plaça i nou carrer és la tesi doctoral de qui els dissenya, una

obra del tot acabada, talment com si fos un edifici. I davant la sofisticada meravella tots podem dir: ohhh que maco!, tothom quedant meravellat pel nou regal polític, quan l'opció seria una intervenció més austera i alhora més general, més difosa,

vàlida per al conjunt de la ciutat.

Tota ciutat amb caràcter, tot barri amb identitat, demanen un to general, un to que hi sigui arreu i no un seguit de cassos puntuals.

MANEL LARROSA

MEMÒRIA DEMOCRÀTICA SABADELL 50 ANYS DE LA MORT DEL DICTADOR REVISTA CAN ORIACH

Al Museu d'Història de Sabadell (carrer Sant Antoni) l'Alcaldeessa Marta Farrés va inaugurar el passat dia 3 de setembre dues exposicions i una d'elles destinada a l'antiga Revista *Can Oriach*, mitjançant un expositor amb diverses edicions de la revista i un panell informatiu. Una exposició que estarà oberta al públic fins finals del mes de novembre de 2025. A aquest acte d'inauguració, corresponent a la Festa Major de 2025, hi van assistir diversos membres de la redacció de l'antiga revista *Can Oriach*. Això va ser l'inici de tot una sèrie d'actes que es realitzaran al Museu d'Història amb motiu dels 50 anys de la mort del dictador Franco i organitzats pel grup de la Memòria Democràtica de Sabadell.

De fet, durant la tardor de 2025 s'han programat diversos actes iniciats el dia 11 de setembre realitzant un acte institucional en record de Salvador Allende i amb la coordinació i patrocini especial del Museu d'Història de Sabadell.

Entre els diferents actes programats relacionats amb la Memòria Democràtica a Sabadell, he de mencionar de forma expressa la Taula Rodona organitzada al Museu d'Història de Sabadell amb el títol "L'Oposició antifranquista des d'una revista de barris". Per descomptat, es tracta de l'antiga revista *Can Oriach* que va estar editada des del mes de maig de 1966 fins el mes de febrer de 1978, com a Butlletí Informatiu de l'Agrupació de Veïns de Ca n'Oriac, dirigit inicialment per Carles Ortiz Minué.

La dita Taula Rodona sobre la Revista s'ha programat per la tarda del dia 18 de novembre de 2025, al Museu d'Història, amb la previsió de que sigui el seu moderador en Ricard Martínez Muntada, historiador del Centre d'Estudis sobre Èpoques Franquista i Democràtica de la Universitat Autònoma de Barceloana. En aquest acte actuaran com a oradors ponents els antics directors Miquel Zambudio i Dionisio Giménez, juntament amb els redactors Josep Ma Brunet i Antonio Fernández.

Ens hem de congratular de que després de més 50 anys de la sortida de la revista *Can Oriach* l'any 1966, algunes institucions ciutadanes recordin i reconeixin de forma pública l'activitat social que va representar a Sabadell aquell mitjà informatiu durant els darrers anys de la dictadura franquista i, per descomptat, l'actuació valenta i decidida de les persones que van constituir i gestionar l'Agrupació de Veïns de Ca n'Oriac durant aquells anys, i regida durant els primers anys per José Bravo Morante.

MIQUEL ZAMBUDIO

GAZA: LA BARBARIE QUE DESNUDA AL MUNDO

Gaza se ha convertido en el epicentro de una tragedia que dejará huella en la memoria colectiva durante generaciones. Tras meses de bombardeos incesantes, desplazamientos forzados y un bloqueo que asfixia cualquier posibilidad de vida digna, la ofensiva israelí parece aproximarse a un desenlace militar. Sin embargo, lo que se anuncia como el fin de la masacre no es más que un punto y seguido: la violencia directa cederá paso a nuevas formas de opresión, control y explotación.

El balance es estremecedor: decenas de miles de muertos -la mayoría civiles-; barrios enteros reducidos a escombros; hospitales y escuelas arrasados; una infancia marcada por el trauma, la desnutrición y la pérdida. La ONU ha confirmado la existencia de hambruna en el norte de la Franja, mientras organizaciones humanitarias denuncian la imposibilidad de acceder a los heridos o distribuir ayuda básica. Hoy, Gaza es un territorio devastado, donde la supervivencia depende de la caridad internacional y de la resistencia inquebrantable de un pueblo que se niega a desaparecer.

La escala de la destrucción y la sistemática destrucción de infraestructuras civiles han llevado a juristas y organismos de derechos humanos a hablar abiertamente de genocidio. La demolición masiva de viviendas, la expulsión forzada de comunidades enteras y la negación deliberada de recursos esenciales no son daños colaterales: forman parte de una estrategia de aniquilación cuyo objetivo es erosionar la identidad y la existencia misma del pueblo palestino.

Las consecuencias son terribles. El tejido social palestino ha sido desgarrado: familias completas han sido borradas del mapa, comunidades desplazadas y la cultura local atacada mediante la destrucción de mezquitas, bibliotecas y centros comunitarios. Económicamente,

Gaza ha quedado reducida a un enclave sin capacidad productiva, dependiente de una ayuda internacional que llega tarde, mal y, con frecuencia, se instrumentaliza como herramienta de presión política.

Y, con todo ello, al derecho internacional le han dado la estacada. Las resoluciones de Naciones Unidas han sido ignoradas, los pronunciamientos de la Corte Internacional de Justicia, desoídos, y las potencias con capacidad para frenar esta barbarie han optado por la inacción o la complicidad. El resultado es el descrédito absoluto de un sistema incapaz de garantizar la paz y la justicia global, dejando al descubierto la fragilidad del orden mundial que se doblega ante los intereses geopolíticos y económicos de las potencias.

En ese terrible contexto, debe ponerse en valor la solidaridad internacional de millones de personas por todo el mundo

clamando por la paz, contra el genocidio y por el derecho inalienable del pueblo a un Estado soberano. Uno de los ejemplos más recientes de este compromiso global fue la Flotilla de la Libertad, interceptada y secuestrada por las fuerzas israelíes en aguas internacionales -un espacio donde Israel no tiene jurisdicción-, en una acción que simboliza tanto la resistencia civil como la represión contra quienes intentan romper el cerco humanitario sobre Gaza.

Este impulso ciudadano contrasta de forma abrumadora con la pasividad, cuando no la complicidad, de amplios sectores de la clase política y económica global. En muchos países, los gobiernos han preferido mirar hacia otro lado o, peor aún, han

respaldado abiertamente las operaciones militares israelíes. En España, por ejemplo, partidos de la derecha y la extrema derecha -PP-Vox- han justificado o minimizado los bombardeos masivos contra la población civil palestina, negando incluso la existencia de un genocidio ampliamente documentado. La historia juzgará este genocidio no solo por los crímenes cometidos, sino también por la complicidad silenciosa de quienes, teniendo el poder para detenerlo, eligieron mirar hacia otro lado. Gaza no es un final: es una advertencia. Mientras reine la impunidad, la barbarie siempre encontrará nuevas formas de perpetuarse.

MANUEL NAVAS. VECINO DE CA N'ORIANCO.
SOCIÓLOGO

AVUI VISITEM L'INSTITUT CA N'ORIANCO

Aquest Institut va entrar en funcionament el curs 2018-2019. És un centre petit i acollidor, com el seu professorat, amb un projecte educatiu que fomenta les metodologies actives, el treball globalitzat i afavoreix també els vincles amb les famílies i les entitats per millorar l'acompanyament de l'alumnat.

És un centre de dues línies que imparteix els quatre cursos de l'ESO. L'Institut està molt vinculat a la ciutat i a l'entorn més proper i potencia projectes en col·laboració amb institucions i entitats així com també, organitza nombroses sortides educatives per aprofitar l'entorn com a context d'aprenentatge.

L'equip docent (actualment una trentena de professionals), està format per persones interessades en les metodologies actives i la innovació educativa i que mostren compromís envers la qualitat de l'educació pública.

El perfil de l'alumnat és molt heterogeni no només per la procedència d'una gran diversitat d'escoles sinó també per la diversitat de contextos culturals, socials i econòmics de les famílies. Aquesta diversitat constitueix un potencial molt

interessant i per aquest motiu, el centre aposta per una educació inclusiva de qualitat i vetlla per a l'èxit educatiu dels nois i noies independentment del seu context familiar, social, cultural o econòmic a partir de propostes didàctiques estimulants, riques i diverses.

Promou un desenvolupament integral de les i els alumnes per tal que esdevinguin persones autònomes amb coneixements i valors, capaces d'entendre el món i transformar-lo. Es vetlla perquè no perdin l'interès, la curiositat i les ganes d'aprendre, juntament amb l'esforç i el compromís personal. Per exemple, ofereixen natació per tot l'alumnat de 1r d'ESO i colònies als quatre cursos amb preus molt ajustats

Es vigila perquè l'Institut sigui un espai acollidor, amable i educatiu, de conversa, d'autonomia i de calma. Es creen espais per potenciar els vincles entre les famílies i professorat per acompanyar i guiar el

procés de creixement i desenvolupament dels nois i noies.

La visita ha estat tot un plaer, es respira un ambient amable, tant pel professorat com pels alumnes, les classes són acollidores, amplia. Es nota que l'ambient és respectuós. Tot i que ensenyar és una feina, tinc la sensació que pel professorat també es un plaer.

Marxo amb la sensació que els alumnes que surtin d'aquest institut, seran unes grans persones, amb valors i respectuoses, cosa que actualment sembla que s'està perdent.

!!Gràcies professorat de l'Institut Ca n'Oríac!!

Font: WEB Institut Ca n'Oríac

EULÀLIA CORRAL

EL RETO: UN FUTURO SIN AMIANTO

Hoy podemos afirmar que la ciudadanía percibimos cada vez con mayor nitidez el grave riesgo que representa para la salud la presencia de amianto en nuestras vidas y en nuestros municipios. Esta evolución en la conciencia colectiva no ha sido casual, sino el resultado de un proceso de sensibilización y denuncia, impulsado por el movimiento vecinal y las organizaciones sociales que, desde hace años, venimos reclamando a las administraciones públicas

que cumplan con su deber de proteger la salud y el medioambiente.

Tampoco es casual que, en 2002, la Unión Europea decidiera prohibir la fabricación, comercialización y uso del amianto, al considerarlo un producto cancerígeno de primer orden. Durante décadas, este material fue ampliamente utilizado por la industria, especialmente en forma de fibrocemento —la uralita—

debido a sus propiedades como aislante térmico y acústico, y a su bajo coste. Sin embargo, esa aparente ventaja ocultaba un coste sanitario devastador: la inhalación de fibras microscópicas que se desprenden del amianto, ya sea por su deterioro con el tiempo, por factores ambientales o por manipulación, puede provocar que estas se alojen en los pulmones, dando lugar a enfermedades graves como la asbestosis (una fibrosis pulmonar irreversible), el mesotelioma (un cáncer agresivo que afecta a la pleura o al peritoneo) y diversos tipos de cáncer pulmonar.

Un conjunto de factores ha convertido al amianto en un auténtico “asesino lento y silencioso”, cuyos efectos no se manifiestan de forma inmediata dado que su largo periodo de latencia hace que las consecuencias clínicas puedan tardar entre 20 y 40 años en hacerse visibles clínicamente.

La etapa actual de este complejo y prolongado proceso de erradicación está marcada por diversas iniciativas legislativas: la normativa europea, la ley estatal, el Pla per a l'erradicació de l'amiant a Catalunya y el proyecto de Ley del Amianto que se debate en el Parlament. Medidas que fijan como horizonte el año 2032 para la eliminación total del amianto, y el 2028 para su retirada en edificios e instalaciones de titularidad pública. No obstante, el ritmo actual es alarmantemente insuficiente: de mantenerse esta tendencia, se necesitarían cerca de 200 años para completar el desamiantado. Además, se incumple de forma flagrante la obligación legal de que los municipios elaboren un censo del amianto y un calendario para su retirada. A día de hoy, apenas un 25 % de los municipios de Catalunya (del resto del estado no hay datos) han cumplido con este mandato, lo que evidencia una preocupante falta de compromiso institucional y la necesidad urgente de actuar con mayor determinación.

En este contexto, el movimiento vecinal y sindical ha convocado para el próximo 18

de octubre, en Sabadell, la IV Convención Estatal sobre el Amianto, concebida como un punto de inflexión por la erradicación del amianto. El objetivo es instar a las administraciones —central, autonómicas y municipales— a que, dentro de sus competencias, asuman los compromisos necesarios para avanzar decididamente en esta tarea. La administración central, mediante la aprobación de una Ley Integral del Amianto; las comunidades autónomas, elaborando sus propias leyes —como se está haciendo en Catalunya—; y los municipios, impulsando la creación de comisiones locales del amianto que definan y coordinen una hoja de ruta clara: censos municipales, campañas informativas, protocolos de actuación, criterios de priorización del desamiantado, entre otros. A nivel social, la convención se plantea como un espacio de encuentro para actuar de forma coordinada en todos los ámbitos.

Acelerar la eliminación del amianto no es solo una cuestión de justicia sanitaria: es una obligación moral inaplazable. Cada día que pasa sin actuar con la urgencia que exige esta amenaza es un día más en el que este enemigo invisible sigue poniendo vidas en riesgo y contaminando nuestro entorno. El momento de actuar es ahora: con decisión, con recursos y con la firme voluntad de garantizar un futuro libre de amianto para las próximas generaciones

*VOCALÍA DEL AMIANTO
DE LA FAVSABADELL*

¿MAREO?

Paciente: Hola doctor, vengo porque me mareo.

Médico: Aver ¿cómo es ese mareo?, cuéntemelo.

Pues mire, es subir al coche, yo no conduzco, voy con mi hijo, y al poco empiezo a sentirme mal, las cosas se mueven o yo me muevo, no lo sé, pero me siento fatal, con náuseas, ganas de vomitar, muy mal. Antes ya me pasaba, pero no tanto.

Médico: Y fuera del coche ¿también se mareas?

Paciente: No, solo en el coche o en el autocar cuando voy de viaje por carretera.

Médico: Lo que usted me está contando es lo que llamamos "Cinetosis" o lo que es lo mismo mareo por movimiento (cinetosis común).

Esto pasa porque nuestro cerebro recibe información desajustada entre lo que vemos (lo que ven o están mirando nuestros ojos) y el sentido del equilibrio que se encuentra en el oído interno, lo que llamamos los conductos semicirculares, donde hay un líquido y unos pequeños huesecillos flotantes que nos informan en cada momento de nuestra posición por lo que nos ayudan a mantener el equilibrio y no caernos continuamente. Por supuesto que la musculatura de las piernas y la espalda también intervienen en el mantenimiento del equilibrio, es decir para no caernos intervienen muchas partes de nuestro cuerpo y si alguna falla empiezan los problemas.

No todas las personas que se marean en un coche son personas que sufren cinetosis. De hecho, es muy raro que el conductor sufra cinetosis, pero puede suceder que una persona se maree conduciendo.

"Los principales síntomas son vómitos,

náuseas y falta de equilibrio producidos por la aceleración y desaceleración del vehículo. En un coche, el oído interno detecta que nos desplazamos, pero ***si no recibimos información visual de que nos estamos desplazando*** –por ejemplo, cuando viajamos en el asiento de atrás y solo vemos el interior del vehículo o si vamos mirando

una pantalla o leyendo–, las probabilidades de sentirnos fatal son grandes. Y el riesgo aumenta si hay mala ventilación, humos, factores emocionales como el miedo o la ansiedad, o incluso si heredas de tus progenitores los genes que predisponen al mareo, como descubrió el equipo de la genetista Bethann Hromatka, de la Universidad de California en San Francisco."

"Los síntomas de la cinetosis pueden ir de la pérdida de orientación y equilibrio a los sudores fríos, palidez, bostezos, salivación, náuseas y vómitos. Por explicar algunos de los síntomas más frecuentes, los bostezos obedecen a la necesidad que tiene el cuerpo de oxigenarse, mientras que las náuseas y vómitos tienen que ver con la ubicación del centro nervioso que provoca estas reacciones, que se encuentra en el tronco cerebral, muy cerca del centro nervioso del equilibrio."

Mientras viajamos en un vehículo, notamos y sabemos que estamos en movimiento. Y esa percepción la tenemos gracias a nuestro sistema del equilibrio.

El sistema del equilibrio recibe y gestiona las informaciones sobre nuestra posición y si estamos en movimiento, para que podamos mantenernos en pie sin caernos, o sentados sin desplomarnos.

***Somos capaces de mantener el equilibrio gracias a la interacción que se realiza de forma continua entre cinco partes del sistema nervioso:

1. El oído interno, que controla las direcciones del movimiento: giros, balanceos,

cabeceos, oscilaciones transversales, longitudinales...

2. *Los ojos, que reciben la información sobre nuestra posición y movimiento.*

3. *Los receptores de presión de las articulaciones de las piernas y la columna vertebral, que informan sobre la posición del cuerpo.*

4. *Los receptores sensoriales de músculos y articulaciones, que indican qué partes del cuerpo se están moviendo.*

5. *El sistema nervioso central, formado por el encéfalo y la médula espinal, que procesa toda esa información que recibe de los otros sistemas.*

Mientras esas cinco piezas encajan, todo va bien. Mantenemos la posición sin mayores contratiempos. Bueno, o así debería ser.

Si las informaciones que le llegan a nuestro cerebro son diferentes, es decir cada órgano manda informaciones diferentes de los ojos, que están leyendo, del oído que se mueve con los giros del coche o las aceleraciones y desaceleraciones, de los músculos que intentan mantenernos fijos en el asiento, de las articulaciones que reciben presiones por los movimientos del coche, nuestro cerebro se hace un lío, no coordina y aparecen los síntomas descritos, sobre todo la náusea y el vómito.

Las personas que sufren de cinetosis deberían sentarse en el asiento delantero, mirar la carretera más al horizonte para no sentir tanto la sensación de velocidad, imitar los movimientos del conductor al girar el volante y sobre todo, no leer ni ver batallas del móvil en el coche.

Por su parte, **el conductor que viaja con personas susceptibles de marearse** debería ser suave con los giros, frenazos y aceleraciones, para evitar agravar el problema.

¿Pero puedo marearme mientras conduzco?

En principio, un conductor no debería tener cinetosis, ya que su sistema nervioso central es capaz de realizar una predicción

mental del movimiento que llevará a cabo el vehículo que lleva.

Así ocurre cuando estamos conduciendo y vamos a tomar una curva, todos nuestros sistemas implicados actúan coordinados y con coherencia; movemos la cabeza y fijamos la vista en la curva. El gesto, al girar el volante con los brazos, hará el resto.

Sin embargo, puede ser que un tipo muy especial de conductor sufra cinetosis; un piloto de aviación o un patrón de barco, ya que los medios por los que transitan, aire y agua, se escapan más al modelo de coherencia predictiva. Turbulencias imprevistas y fuerte oleaje pueden ocasionar la cinetosis o mareo, tanto en pasajeros como en pilotos, pero por suerte es extremadamente infrecuente.

Si un conductor se mareo, hay que pensar que:

- Tiene problemas neurológicos no diagnosticados

- Padece problemas psicológicos como la Ansiedad no diagnosticada ni tratada

- O una mala circulación sanguínea que no deja que su cerebro reciba el flujo sanguíneo que necesita (colesterol, hipertensión, anemia, consumo de drogas, etcétera.)

Otros motivos de mareo podrían ser el vértigo postural benigno (que viene al mover la cabeza), también puede venir por padecer una migraña o por una infección del oído interno, enfermedad de Meniere, problemas con las cervicales, etc.

¿Qué hacer si un conductor se siente mareado?

- Es tan simple como:

- **“Dejar de conducir y acudir a que le vea un médico”**

SEBASTIÁN GALLARDO QUESADA
LICENCIADO EN MEDICINA Y CIRUGÍA

L'AUGE DE LA ULTRADRETA

Ultradreta i desinformació: la democràcia sota pressió. Vivim un moment en què idees i discursos d'extrema dreta, que semblaven marginals fa uns anys, tornen a ocupar el centre del debat polític i mediàtic. Tenim com a prova els resultats electorals dels partits que la representen arreu d'Europa i del món.

És paradoxal —i fins i tot irònic— que en ple segle XXI, en una societat on la tecnologia i la informació estan a l'abast de la majoria, encara no hàgim après que la informació és poder. I és precisament amb aquest poder amb què juguen els partits d'ultradreta: manipulen dades, simplifiquen realitats i converteixen la por en eina de persuasió. Missatges curts, emocionals, repetits fins a convertir-se en veritats aparents.

Es presenten com a problemàtiques reals, realitats que no ho són. Dir que l'ocupació d'habitatges és un gran problema serveix per crear por i desconfiança entre la gent. Segons dades del Ministeri de l'Interior, l'any passat hi va haver unes 16.400 denúncies per ocupació, mentre que a Espanya hi ha uns 27 milions d'habitatges. Això vol dir que només un 0,06% estarien ocupats, i això si totes les denúncies fossin certes.

Parlen de la immigració com si fos un problema per a la seguretat: 'la immigració és dolenta perquè porta inseguretat, la solució que en troben? Fora els immigrants'. Sona clar, ràpid i convincent, però en realitat les dades mostren una altra cosa: la majoria dels immigrants no incrementen la delinqüència i contribueixen a l'economia i als serveis que tots utilitzem.

Aquests discursos han calat especialment entre els més joves. M'agradaria pensar que no és per ferma convicció ideològica, sinó per la influència de les bombolles d'informació que generen les xarxes socials, on els algoritmes ens mostren només allò que volem sentir. Si un dia ens crida l'atenció un vídeo que critica la immigració, demà en veurem tres més, cada cop més radicals.

I és irònic perquè els partits d'ultradreta no lluiten a favor dels joves, parlen sovint de defensar-los i denunciar la precarietat, però les seves propostes no sempre van en aquesta direcció. Per exemple, han

defensat mesures com eliminar l'IVA en la compra del primer pis, però això beneficia sobretot aquells que ja tenen estalvis, no pas els joves amb sous baixos i contractes temporals. A més, el seu discurs continua posant l'atenció en la propietat privada i en donar prioritat a determinats col·lectius en l'accés a l'habitatge. En resum, parlen dels joves, sí, però les seves accions no sempre responen a les seves necessitats reals.

Com pot ser que la generació de vidre, aquella que molts criticaven per la seva sensibilitat i empatia, hagi acabat sent també una de les més vulnerables a aquests missatges simplistes?

Una generació que ha demostrat en situacions com la DANA, que la sensibilitat no és debilitat, sinó força col·lectiva. No podem continuar premiant la reacció per sobre de la reflexió. Sempre s'ha de buscar estar informat, però una opinió no és informació. Cal ser conscients del que diem i llegim per les xarxes.

L'extrema dreta ja no és un fenomen llunyà. És a les institucions, a les xarxes i, sovint, dins les converses del nostre dia a dia. Com hi hem arribat? Potser per la manca d'una política capaç de generar esperança, molts joves senten que els grans partits polítics ja no representen els seus interessos o les propostes arriben tard. Potser perquè, davant la complexitat, molts prefereixen respostes simples.

La manca d'una bona gestió per part dels polítics a càrrec dels països "democràtics" ha comportat una desil·lusió i falta de credibilitat envers l'estat democràtic i la seva governança. És evident que tothom vol, d'una manera o altra, el bé pel seu país, tant se val si es parteix d'una visió de dretes o d'esquerres. El que realment preocupa, és que hi ha qui va més enllà de diferències en les gestions econòmiques i construeix discursos basats en la por, la divisió i el rebuig a l'altre i això no pot ser una opció a escollir.

Optar per aquests partits propagandístics d'ultradreta representa una amenaça directa als drets democràtics, als moviments socials, al jovent organitzat i a la lluita feminista. Representa el creixement

indiscriminat del racisme i la xenofòbia, en un país com Espanya que ha evolucionat d'una història pluricultural interessant.

Davant d'aquest panorama, el paper del periodisme i de l'educació mediàtica és més essencial que mai. Perquè la democràcia no es protegeix només cada quatre anys a

les urnes, es preserva evitant que discursos com aquests calin a la població. Es construeix cada dia, amb pensament crític, amb diàleg i amb la valentia de no callar davant la mentida.

CLARA AYMERICH SERRA

COM PODEM ENSENYAR CONSUM RESPONSABLE ALS INFANTS?

El consum responsable en l'educació infantil

és clau per a formar ciutadans conscients des de petits.

Què és el consum responsable?

El consum responsable és una manera de comprar productes, usar-los i rebutjar-los amb consciència de l'impacte que aquestes decisions tenen en el nostre medi ambient, en la societat i en l'economia. Es basa en consumir menys a fi de reduir el malbaratament, i donar suport als productes locals, tot això amb la finalitat de construir un entorn més sostenible.

Què passa amb els infants?

Les nenes i els nens són el present i el futur de la nostra societat; per això tenen un paper molt important en el consum responsable. És imprescindible ensenyant-los que no es tracta únicament de comprar

de manera sostenible, sinó d'actuar en totes les accions de forma conscient, valorant, cuidant i millorant l'entorn on viuen.

Claus per una educació en sostenibilitat.

Els adults som el model de comportament per als infants, per tant hem d'actuar donant exemple, sent coherents amb aquells valors que volem transmetre.

- **Reutilitzar i reciclar:** organitzar jocs i manualitats amb materials reciclats.

- **Consum d'aliments:** ensenyar a no malbaratar i a valorar els productes de temporada

- **Publicitat i disseny:** ajudar a distingir entre necessitat i disseny provocat per la publicitat

- **Tecnologia i joguines:** fomentar l'ús responsable (tecnologia) i el valor de compartir amb els demès les joguines.

FRASES IL·LUSTRES

"Una de las ventajas de ser no feliz es que se puede desear la felicidad" Miguel de Unamuno (Filósofo y escritor 1864-1936)

"Si el dinero no te da la felicidad devuélvelo" Jules Renard (Escritor y dramaturgo francés 1864-1910)

EULÀLIA CORRAL

"LA FUERZA DE UNA MADRE: UN VIAJE DE ESPERANZA Y APOYO"

"Como madre, nunca imaginé que mi hijo caería en las garras de la adicción. Pero la vida tiene formas inesperadas de sorprendernos. Cuando vi a mi hijo luchando contra sus demonios, sentí que mi mundo se derrumbaba. La desesperanza y la impotencia me consumían.

"Fue entonces cuando descubrí una asociación que se dedicaba a apoyar a familias como la mía. Al principio, me sentí escéptica, pero algo dentro de mí me dijo que debía intentarlo. Y así, comencé a asistir a sus reuniones y a hablar con sus profesionales.

"La asociación me brindó un espacio seguro para compartir mis sentimientos y mis miedos. Me enseñaron a manejar mi ansiedad y mi estrés, a establecer límites saludables y a encontrar la fuerza para seguir adelante. Me mostraron que no estaba sola en esta lucha.

"Con el tiempo, comencé a sentirme más empoderada. Aprendí a cuidar de mí misma y a encontrar la resiliencia para enfrentar los desafíos que se presentaban. Mi hijo sigue en su camino de recuperación, y aunque hay días buenos y malos, sé que

estoy mejor equipada para apoyarlo.

"Quiero que mi experiencia sirva de esperanza para otras personas que están pasando por situaciones similares. No están solas. Hay ayuda disponible, y es posible encontrar la fuerza para seguir adelante. Si estás luchando, no dudes en buscar apoyo. Puedes encontrarlo en asociaciones como la que me ayudó a mí.

"Como madre, he aprendido que el amor y el apoyo incondicional son fundamentales para ayudar a nuestros hijos a superar sus desafíos. Pero también he aprendido que debemos cuidar de nosotros mismos para poder ser fuertes para ellos. La asociación me ha enseñado que la esperanza y la resiliencia pueden vencer incluso en los momentos más difíciles.

"Mi historia es un testimonio de que, con el apoyo adecuado, es posible encontrar la fuerza para seguir adelante. Espero que mi experiencia pueda inspirar a otros a buscar ayuda y a nunca darse por vencidos."

MARÍA BARRIOPEDRO ALIQUE
SABADELL, OCTUBRE DE 2025

líniaverda
servei d'orientació sobre drogodependències
900 900 540

La Línea Verde es un servicio de información y orientación en drogodependencias, que te puede atender de forma confidencial y gratuita, si:

- Tienes cualquier duda relacionada con

el consumo de drogas, fármacos, pantallas, o juego patológico.

• Te angustia el consumo de un/a familiar, pareja, amistad, conocido, compañero/a de trabajo o de clase... y sientes que quieres hacer algo, pero no sabes cómo abordarlo.

- Tus relaciones familiares, de pareja, sociales o laborales se ven deterioradas por algún consumo, tuyo u otros.

- Has sufrido consecuencias legales, económicas, laborales o académicas a causa de un consumo.

- Tienes preguntas sobre cómo actúa una sustancia, y sus riesgos.

- Quieres información sobre los recursos y centros de tratamiento de la red asistencial pública.

- Eres un profesional y en el marco de tu práctica te han surgido dudas sobre el consumo de sustancias, pantallas o juego.

- Tienes cualquier otra consulta derivada del consumo de drogas, fármacos, pantallas o juego patológico.

Los servicios concretos que ofrece son:

- Respuesta a cualquier duda o necesidad relacionada con las drogas y las problemáticas asociadas.

- Atención especializada a consumidores o personas del entorno que detecten el consumo de sustancias generadoras de una adicción.

- Orientación, asesoramiento y derivación a recursos especializados de tratamiento de la Red de Atención a Drogodependencias y

otros existentes.

- Información sobre aspectos relacionados con las drogas y las drogodependencias: información sobre drogas, consumo y efectos...

- Respuesta a profesionales de diferentes ámbitos interesados en cualquier aspecto referente a las drogodependencias.

Puedes realizar la consulta de forma gratuita:

- **Por teléfono:** en el 900 900 540, los 365 días del año, las 24 horas.

- **Por escrito: rellenando el siguiente formulario** y recibirá una respuesta en un máximo de 24 horas de lunes a viernes.

- **Presencialmente:** solicitando una visita presencial de orientación con un/a profesional del servicio. Puede concertarla llamando al 900 900 540.

- **Por video llamada:** solicitando una visita online de orientación con un/a profesional del servicio. Puede concertarla llamando 900 900 540.

Consulta gratuita 365 días al año, las 24 horas.

Una buena orientación y una respuesta profesional especializada favorecen la toma de decisiones encaminadas a la solución del problema.

GAZA I EEUU

Enfrontats tot i que no enemics directes, la relació d'EEUU i Gaza ens deixa a tots de pedra. Ja ens en vam adonar fa uns mesos quan a la famosíssima gala dels MET no es va fer una sola referència a la guerra. I mentre durava la gala i les celebritats baixaven la passarella amb vestits d'alta costura, al cel de Rafah baixaven bombes a un camp de refugiats. Tothom estava a l'espera de què faria Trump quan arribés a la Casa Blanca, com gestionaria la guerra una de les potències amb més capacitats del món? Doncs fantàsticament, va proposar fer marxar tots els palestins per construir-hi hotels per a més gent amb diners. Però de sobte, No other land s'estrena i es reproduïx arreu del món. Una

pel·lícula que visibilitza com és l'ocupació d'Israel a Cisjordània.

Sorprenentment, els premis amb més repercussió del món del cinema, que tant agraden als EEUU, sembla que donin visibilitat al conflicte. A les televisions d'arreu del món Hamdan Balal aixeca l'estatueta banyada en or. Vint dies després l'estatueta es banya en sang. Hamdan Balal va ser detingut a puntades i capturat durant 24 hores per soldats israelians. Si ni el guanyador de un Oscar està segur a casa seva qui ho estarà? Quan farà EEUU les gestions necessàries i aïllarà el verdader genocida?

CLARA AYMERICH SERRA

TALLERES QUE NOS UNEN: NUEVAS PROPUESTAS EN LA ASOCIACIÓN DE VECINOS DE CA N'ORIAN

Desde hace poco tiempo, tengo la suerte de formar parte de la Asociación de Vecinos de Ca n'Oriac, un lugar donde no solo hablamos de lo que pasa en el barrio, también compartimos saberes, nos apoyamos mutuamente y, sobre todo, creamos comunidad. Y gran parte de esa comunidad se genera en el gran abanico de talleres que la Asociación de Vecinos de Ca n'Oriac promueve.

Tuve recientemente la oportunidad y el placer de participar en los talleres de yoga y gimnasia, donde me sentí muy acogida por todas las personas que lo formaban y por los monitores que lo impartían.

Esa experiencia me llevó a querer compartir yo también varios de mis hobbies ¿por qué no? Enseñar lo que sé y compartir tiempo de calidad con las personas que se sumasen a participar de la actividad.

Así que bajo esta premisa, este septiembre hemos arrancado con dos talleres nuevos que imparto y que están teniendo muy buena acogida:

Iniciación al Ajedrez

Siempre hay alguien que dice "me encantaría aprender a jugar al ajedrez pero no sé ni cómo se mueven las piezas". Pues bien, pense en abrir este taller para eso, para iniciarse y para promover el ajedrez en el barrio, pero sobre la marcha también se han inscrito personas que ya saben jugar y quieren adentrarse más en la estrategia de este juego y por suerte para mí y para los asistentes al taller, se sumaron a la idea, dos amantes del ajedrez, Andrés y Raúl,

que comparten su experiencia en estrategia y su pasión por el ajedrez. Y aprovecho estas líneas para agradecerles su gran colaboración.

Arreglo y tuneo de prendas

Este taller está siendo todo un éxito, al punto de que a día de hoy hay lista de espera para poder entrar y en breve haremos una ampliación del horario y cambiaremos la ubicación del lugar donde se imparte actualmente el taller, para poder dar cabida a más personas.

También estamos barajando la posibilidad de proponer que el taller se amplíe y transforme en un lugar de encuentro para personas del barrio amantes de la costura, donde se intercambien aprendizajes que puedan nutrir mutuamente a todas las personas participantes. Pero todo se irá dando paso a paso.

Creo que el barrio se construye con pequeños gestos y con iniciativas que sumen y que nos hagan sentir bien.

Así que desde aquí os animo a participar en la Asociación de Vecinos de Ca n'Oriac, a vivir la experiencia de apuntarte a uno de nuestros talleres y también, ¿quién sabe? Quizás te pase como a mí y te animes a compartir tus hobbies y crear nuevos talleres para tener un lugar de encuentro donde compartirlos y disfrutarlos.

AURORA EXPÓSITO MARTÍNEZ.
TU VECINA

¿PREPARADOS PARA LA GUERRA?

La guerra eso con lo que día a día nos levantamos, desayunamos, comemos y hasta cenamos viéndola por la televisión, escuchando la radio, leyendo el diario o informándonos. El ardor guerrero se está colando, o al menos lo están intentando inocular poco a poco en nuestra mente, en un goteo constante, diario, incesante sin final. La guerra decía Clausewitz, uno de los teóricos y estudiosos más importantes de la historia sobre este asunto, escribía en 1832:

“La guerra no es simplemente un acto político, sino un verdadero instrumento político, una continuación de las relaciones políticas, una gestión de las mismas por otros medios”

El que les escribe es jubilado de la Seguridad Social, jubilado anticipado involuntario porque fui despedido en un ERE, al igual que muchos otros trabajadores de la empresa en la que presté mis servicios durante 22 años. Coticé a la Seguridad Social más de 43 años y esa jubilación anticipada involuntaria ha significado una reducción de mi pensión de jubilación. Todo legal.

¿Qué tiene qué ver la guerra y/o el rearme, mejor expresado, con la Seguridad Social y las pensiones de jubilación? Aparentemente nada, pero están más que relacionadas. Su relación es inversamente proporcional. Más recursos destinados a todo lo relacionado con el gasto militar, menos recursos se destinarán no solo a las prestaciones sociales: jubilación, desempleo, discapacidad, transporte público, sanidad, vivienda, educación, cultura. Algo que todo el mundo debe de tener claro, muy claro. Todo debe de estar en equilibrio y si hay desequilibrio, entonces ya sabemos, lo conocemos de sobra, los que pagan las consecuencias siempre somos los mismos: la clase trabajadora. No estaría de más potenciar el refuerzo ideológico, o, dicho de otra manera, saber quiénes somos, de dónde venimos y hacia dónde deseamos ir, no solo como individuo, sino también como colectivo.

Se avecina por el horizonte una fuerte

crisis industrial en el sector del automóvil en Europa. La vivienda se ha convertido en un bien escaso, inalcanzable para muchas personas, pero necesaria. El clima nos acecha con fenómenos extremos que, según los científicos irán cada vez a más. La Unión Europea, la OTAN y el Gobierno de los Estados Unidos hablan de gasto militar, gasto militar y más gasto: el rearme. Gastar más en armas y armamento.

¿Las armas para qué se construyen? Para usarlas.

¿Qué se puede hacer? Pensar y actuar de forma crítica y reflexionar en profundidad qué futuro deseo como ser individual y social que soy y somos. La violencia, el odio, la intolerancia, el racismo no nos lleva a nada bueno.

Tengo claro que como ser que vivo en una sociedad debo de aportar a ella de forma solidaria y proporcional. Los impuestos sirven para el mantenimiento de este Estado social y de Derecho democrático que es España, según la Constitución en su artículo 1.

¿Preparado para la guerra? No, y si es necesario, empleando la jerga bélica, lucharé con todos mis medios contra ella y por la defensa de la paz, del bien común y los derechos sociales que tanto nos han costado conseguir y aún más mantener. Recordar y no olvidar la relación inversamente proporcional: rearme y defensa de los derechos sociales.

ALFONSO PERDIGUER BLASCO.
VECINO DE CA N'ORIANCO

LA NOVA FEBRE DE L'OR

D'entrada cal destacar que a la data d'aquest escrit [26-10-2025], l'or ha assolit uns preus màxims històrics al llarg de l'any, provocant una forta demanda compradora d'aquest metall, **la nova febre de l'or**.

S'ha de recordar que entre els anys 1848 i 1855 es va produir una gran aflluència de buscadors d'or cap a Califòrnia, batejant-se com a febre d'or. En aquests últims mesos, a escala mundial, ha reaparegut de nou aquesta febre per a obtenir or.

Cal fer esment que l'or és un metall de transició que es troba a la natura en el seu estat elemental, o sigui, en estat pur. Ha estat un símbol de riquesa i poder durant milers d'anys, i civilitzacions d'arreu del món l'han valorat per la seva raresa, bellesa i facilitat de treball.

Val la pena dir que l'or s'ha utilitzat i s'usa en joieria i art, ja que es manté brillant i lluent després de milers d'anys. S'ha fet servir molt en la fabricació de monedes junt amb la plata i el coure, prenent el nom de metalls d'encunyació. L'or s'ha emprat com a moneda durant més de 2.500 anys.

Pel que fa als nous usos de l'or, gràcies a la seva excel·lent conductivitat elèctrica i resistència a l'oxidació, té usos en electrònica com ara ordinadors, telèfons intel·ligents, naus espacials, també com a recobriment protector per a satèl·lits així com per a altres dispositius i aplicacions.

D'altra banda, pot ser que un dels motius més importants de les actuals demandes d'or, siguin les de procurar **reserves** als Bancs Centrals de molts països i com a protecció davant de **riscos econòmics** i **geopolítics**.

Amb relació a l'evolució del preu de l'or, potser val la pena explicar una mica la seva història recent.

Amb la finalitat de procurar estabilitat econòmica després de la Segona Guerra Mundial, amb els acords de **Bretton Woods** el 1944 es va establir un nou ordre internacional amb el dòlar nord-americà com a moneda de referència mundial, convertit directament en or. Amb aquest **patró dòlar-or**, els EUA garantien que una unça d'or valia 35 dòlars, la resta de monedes mantenien un **tipus de canvi fix** respecte al dòlar i només els bancs centrals

podien demanar la conversió de dòlars en or. Aquest sistema donava confiança i estabilitat, ja que el dòlar tenia un valor 'garantit' per les reserves d'or.

D'altra banda, a fi de finançar la Guerra del Vietnam i programes socials interns, els Estats Units van començar a imprimir més dòlars del que podien cobrir amb les reserves d'or. Molts països com França i Alemanya van reclamar l'or corresponent als seus dòlars posant pressió sobre les reserves nord-americanes. L'any 1971, el president **Richard Nixon** va **suspendre la convertibilitat del dòlar en or**, això va marcar el final del patró dòlar-or i del sistema de Bretton Woods.

Per aquesta raó i d'una manera progressiva es va passar a un sistema de **tipus de canvi flotants**. El valor de les monedes es determina pel mercat (oferta i demanda) i els bancs centrals intervenen només de manera limitada per evitar desequilibris excessius.

Cal fer esment que el dòlar ha mantingut el seu rol de moneda de reserva internacional per la seva forta economia de base, la profunditat del seu mercat financer i la confiança en el seu sistema. El dòlar continuava, per tant, essent la moneda de referència per al comerç, el petroli i les reserves internacionals.

Tot i que des de l'any 1973 l'or ja no fixa el valor de les monedes, continua essent considerat un **actiu refugi**. Els bancs centrals de la majoria dels països encara mantenen reserves d'or com a garantia de confiança i estabilitat. El preu de l'or fluctua lliurement als mercats internacionals. El seu preu està molt influenciat per les **crisis financeres**, la **inflació** i les **incerteses geopolítiques**. L'or és vist com una protecció contra la pèrdua de poder adquisitiu.

Així mateix, les principals causes dels últims increments en el preu de l'or, han estat la **crisi del petroli** (1973), els atacs de **l'11-S** (2001), la desconfiança en els bancs i el sistema financer (**crisi financera global** del 2008), la pandèmia de la **COVID-19** i últimament els **conflictes** d'Ucraïna i del Pròxim Orient.

Cal indicar que el preu de l'or no ha pujat sempre. Entre els anys 1980 i 2000

es va produir una caiguda en el seu preu i posteriorment una estabilització, a causa de l'augment del tipus d'interès per combatre la inflació. Com que l'or no genera interessos, va perdre atractiu per als inversors.

Val la pena dir que l'actual desconfiança amb el dòlar (i a la incertesa provocada per

Trump) fa que alguns països diversifiquin les seves reserves de dòlars, provocant importants compres d'or per part de la Xina, l'Índia, Rússia i Turquia entre altres països.

En concret hi ha tres grans compradors d'or: Els bancs centrals, els grans inversors i el mercat detallista (minorista). Els dos primers són els que més compres d'or acaparen.

Per altra banda, el mercat detallista està compost per totes aquelles persones que per motius més emotius que racionals, inverteixen en or, de manera directa comprant l'or físic o a través de diversos vehicles d'inversió. Alguns d'aquests vehicles d'inversió poden ser els ETF [Exchange Traded Funds / Fons Cotitzats en Borsa], els ETC [Exchange Traded Commodity / són semblants als ETF, però repeteixen el comportament del preu d'una matèria primera, en aquest cas, l'or]. Una altra opció

és comprar accions de companyies mineres d'extracció, explotació o producció d'or.

Tot plegat, s'ha d'invertir en or?... Doncs no és possible donar una resposta, ja que hi ha moltes opinions i molta controvèrsia, per a mi, una opinió que compta molt és la del senyor **Warren Buffett**, considerat per molts com el millor inversor de tots els temps. Actualment, té noranta-cinc anys (podeu cercar la seva biografia per internet). El passat 17 d'octubre va realitzar una "classe magistral" on va tornar a reafirmar la seva opinió escèptica respecte a l'or com a inversió a llarg termini.

En conjunt, es pot resumir la seva opinió en els següents punts: D'entrada no creu que l'or sigui una bona inversió a llarg termini, el considera un actiu estèril, mentre que una empresa productiva genera beneficis, dividends i valor. Prefereix invertir en negocis reals, orientant els seus recursos cap a empreses amb bona rendibilitat, fluxos de caixa sòlids i perspectiva de creació de valor en el temps. En segon lloc, accepta que l'or pot actuar com a cobertura psicològica o temporal en temps d'incertesa, però mai com a pilar d'una cartera d'inversió racional. L'or funciona més com un refugi de por que com un actiu amb fonaments. En darrer terme va reafirmar que tot i l'ascens de l'or en 2025, assolint preus rècord, insisteix que l'or no substitueix una estratègia centrada en l'activitat empresarial. Per tant, continuarà triant empreses productives abans que metall.

En poques paraules, tot i que el preu de l'or ha passat d'uns 84 €/g al gener d'aquest any fins a uns 115 €/g aquest mes d'octubre, amb un increment del 35% en deu mesos (a l'hora de fer aquest escrit), això no vol dir que en el futur segueixi aquest ritme.

Per concloure, amb aquest escrit no pretenc estimular la inversió en or, més aviat el contrari. La meva intenció és donar les eines i la informació necessària (o això crec) a fi que si algú tenia el pensament d'invertir en or, estimulat per les notícies sobre l'ascens del seu preu, pugui tenir una mínima base d'informació a fi de poder prendre una decisió racional, no emocional. Penso que últimament l'or s'ha convertit en un valor molt especulatiu.

ANSELM BALLART
OCTUBRE 2025

"DEIXEM QUE LES MESTRES I ELS MESTRES FACIN DE MESTRES."

Amb l'arribada del setembre, es va iniciar un nou curs escolar. Ja han passat uns mesos. Per molts nens i nenes, sobretot pels qui varen començar l'escolarització i també pels alumnes d'Educació Infantil i primers cicles de primària, aquests primers mesos han estat plens d'emocions, novetats i aprenentatges, com ho serà tot el curs.

En aquest escrit ens volem centrar, no en parlar del procés ensenyament/aprenentatge sinó de l'ambient, una mica enrarit, que es viu en els nostres Centres Educatius o en una part important dels nostres docents.

El Departament d'Educació, des del meu punt de vista a pres dues mesures que per a mi tenen una rellevància considerable.

La Primera, quan es varen donar a conèixer els resultats de l'últim informe PISA on el rendiment de l'alumnat ha baixat en picat en les tres matèries analitzades: matemàtiques, ciència i lectura. Uns resultats que ens situen per sota de la mitjana dels països de l'OCDE. De fet, Catalunya cau tres vegades més que el conjunt d'Espanya.

Aquest fet va comportar que el Departament d'Educació establís un conveni de col·laboració amb l'OCDE per millorar el sistema educatiu a Catalunya. L'objectiu de l'acord és identificar mesures destinades a millorar el rendiment de l'alumnat en competències bàsiques i revertir els resultats educatius a Catalunya.

En un moment social en què les pantalles ens aïllen i ens allunyen del nostre entorn més immediat i, alguns diuen, que dificulten l'aprenentatge dels alumnes, aquest passat setembre el Departament d'Educació ha determinat que els dispositius mòbils no estaran permesos a tota l'etapa d'educació obligatòria, ni a les aules ni a la resta d'espais dels centres, incloent-hi els usos pedagògics.

Podríem enumerar altres mesures del Departament d'Educació ha pres per

aconseguir la qualitat i l'excel·lència del sistema educatiu català. Des del nostre particular punt de vista no han servit per capgirar aquest enrenou que sembla que es viu en les Escoles i Instituts, i res hi ha ajudat el sistema d'assignació de docents i altres personals molt necessaris als Centres com els educadors socials i els vetlladors que es va realitzar el passat mes d'agost amb múltiples errares, modificacions i endarreriment de nomenaments que va portar, inclús, que treballadors dels nostres centres educatius no cobressin seu sou el mes de setembre.

Què volem dir quan parlem d'ambient enrarit o dit d'una altra manera, malestar docent? Quins factors hi influeixen?

Per malestar educatiu ens referim a la insatisfacció i l'estrès que experimenten els docents en la seva tasca diària com a educadors. Alguns dels factors que contribueixen a aquest malestar hi podem incloure els següents, creiem que ni pot haver-hi altres, però comentarem els que des del nostre particular punt de vista influeixen més en aquest malestar.

L'escassetat de recursos, com educadors socials, vetlladors, psicòlegs, terapeutes i administratius. Ja fa molts anys que els docents demanen diversificar els professionals que han de treballar, juntament amb els docents, als Centres Educatius. Hem de ser conscients que els estudiants provenen d'entorns diversos, amb necessitats i habilitats diferents, la

qual cosa dificulta l'atenció individualitzada i es necessita aquests professionals per educar d'una forma global. En aquest apartat hem de dir que els docents senten que tenen massa tasques administratives i responsabilitats que van més enllà de la seva labor educativa. Hem de deixar que els mestres facin de mestres.

Les famílies és el primer agent motivador d'aprenentatge, i en ell s'assenten les primeres bases d'ensenyament de tot educant. Les famílies són motors de referència per als seus fills, models a seguir, i generadors de diferents climes de confiança respecte al seu futur. És convenient ressaltar que aquests mateixos agents no estan sols. És a dir, la col·laboració amb tot el seu entorn educatiu ha de prevaler en tot moment, de manera que la coordinació conjunta es conforma com a indispensable. En aquest apartat els tècnics en integració socials hi tenen un paper molt important.

La gestió participativa dels Centres

Educatius, fomentant un lideratge que involucri a tota la comunitat educativa i promogui un entorn escolar segur i respectuós, amb la creació de la figura del gerent als instituts, la disminució del nombre d'alumnes per aula, sobretot a la secundària i la derogació del decret de plantilles per garantir transparència en l'assignació de docents a cada lloc de treball, ajudarien a millorar la "cultura convivencial" a les nostres escoles i instituts.

Per acabar, per millorar el sistema educatiu Català considero necessari aprofundir en la descentralització política i la desconcentració administrativa del Departament d'Educació, acabar amb les excessives tasques administratives que realitzen els nostres docents i, el més important, "deixar que les mestres i els mestres facin de mestres".

*RAMON BURGUÉS I SALSÉ
MESTRE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA*

MI SITUACIÓN COMO EXTRANJERA EN CA N'ORIAN

La vida económica y social a la que me enfrenté como extranjera al llegar a España, Barcelona, procedente de Venezuela, fue y es como explico:

Cuando llegué a Barcelona, lo primero que hice fue buscar cómo integrarme a la sociedad, a la cultura de aquí y aprender el idioma catalán, escuchar sus propuestas de integración en los centros cívicos y en el ayuntamiento. Asistir a las charlas de arraigo, que por cierto hay muchísimas, y dar gracias todos los días por las nuevas oportunidades que se me presentaban para hacerlo.

Yo estaba muy deprimida y tenía que buscar la forma de ocupar mi mente y entender a quienes me rodeaban, cómo son y sobre todo, cómo encontrar trabajo. Para lograrlo me di cuenta que lo primero

era tener muchas ganas de hacerlo, ser muy positiva en todo y arriesgarme; averiguar cómo integrarme al mundo laboral antes de consumir todos mis ahorros.

Aquí existen actividades "gratuitas" que te forman para lograr estos objetivos.

Por ejemplo, en Sabadell existe una sede de Promoción Económica denominada "Vapor Llonch", El objetivo de Vapor Llonch es ofrecer la oportunidad a cualquier ciudadano de cualquier edad a integrarse, lo ayudan a formarse y conseguir un futuro profesional para poder encontrar trabajo.

Esta institución me ayudo a mejorar mi experiencia laboral que yo tenía, haciendo cursos, entrevistas, talleres para adquirir nuevos conocimientos, por ejemplo, conocer las leyes laborales y como hacer mi

currículo adaptado al sistema, hice cursos Word, Excel. Etc.

Esto fue un proceso de adaptación muy largo, pero me mantuvo ocupada por un tiempo y a la vez me sentía que estaba sembrando un terreno para después recoger el fruto. También me ofrecieron talleres para nuevas motivaciones laborales y recibí charlas psicológicas.

Yo particularmente, encontré con ellos ese apoyo que necesitaba para sentirme segura, integrada y menos deprimida. Enfrentarme al mundo laboral a una edad avanzada me causaba angustia; ellos me dieron esa oportunidad al poner a mi alcance las herramientas necesarias.

Barcelona, tiene un encanto particular, no solo tiene gente amable, educada, también tiene un entorno maravilloso para vivir porque lo tiene todo: montaña, campos, mar, cultura por todos lados de un pasado histórico importante, centros cívicos para hacer talleres, cursos y vida social para la tercera edad, me siento feliz, aquí me integré y encontré personas que hoy siguen a mi lado, me ayudaron y me ayudan

a conocer sus culturas, sus costumbres y su gran gastronomía. Gracias al Centro lingüístico Òmnium Cultural y sobre todo a mi nueva familia Clásica Montserrat.

Vivir en Sabadell, Can'Oriac es gratificante, la gente es maravillosa y están por ti.

El español es amable, encantador, alegre y sobre todo aprecian y valoran muchísimo la amistad y la integración. Para lograrlo aprendí a comunicarme y esto lo logré en parte aprendiendo el idioma catalán. Mi felicidad consiste en la comunicación con la gente, poder compartir y disfrutar con las personas, hablar de su cultura y mi cultura, contarles quien soy, de dónde vengo, que me aprecien y me quieran como extranjera, con mis defectos y virtudes; esto me ayudó muchísimo a combatir mi depresión de añoranza familiar y arraigo a mi tierra. Encontré el refugio que necesitaba y lo logré porque participé y participo en las actividades gratuitas que me ofrece este país maravilloso y en Can'Oriac. Hoy después de 7 años de mi llegada aun mantengo activo ese compartir, como es el Club de Lectura, Caminatas con Clásica Montserrat, clases de baile, sardanas, clases de costura, ganchillo y clases de catalán. Desde hace tres años, una persona asignada por el centro lingüístico, me facilita mi conocimiento del idioma y con ellos voy al teatro, conciertos y cine. La depresión de arraigo y de añoranza familiar se minimiza con el tiempo. He compensado esto con el nuevo amor que siento por todo lo que hago y por ellos. Logras querer a esta nueva familia de amigos y de país como la tuya, te abrigan con sus actividades, con su cultura, con su cariño y amor logrando ayudarme a superar el sentimiento de tristeza y añoranza. GRACIAS.

Ojalá ayude a otras personas...

"La passió és energia. Mai no és tard per començar de nou i brillar amb força. No hi ha fracàs excepte en no intentar-ho. No es tracta de ser millor, es tracta d'esforçar-se per ser millor"

NELLY BOND
TRABAJADORA, VECINA DE CA N'ORIAN

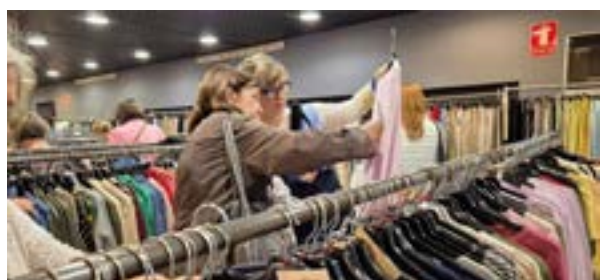
L'OUTLET DE CIPO CELEBRA LA SEVA 20a EDICIÓ ESTRENANT UBICACIÓ: ES TRASLLADA A L'ESPAI CULTURA

• L'esdeveniment tindrà lloc del 14 al 16 de novembre a l'Espai Cultura de la Fundació 1859 Caixa Sabadell (entrada pel carrer d'en Font).

Els fons recaptats es destinaran al projecte Sobre rodes, que facilitarà els desplaçaments i la participació en activitats de les persones usuàries del Centre Ocupacional

Sabadell, 29 d'octubre del 2025 - CIPO celebrarà, del 14 al 16 de novembre, la 20a edició de l'Outlet solidari, una cita ja consolidada al calendari comercial i social de Sabadell. L'esdeveniment arriba enguany a una edició molt especial, amb nou espai,

més marques i botigues participants i una nova finalitat solidària: el projecte Sobre rodes, que permetrà adquirir una furgoneta adaptada per al Centre Ocupacional de CIPO.

Aquesta edició tan significativa arriba amb un canvi d'ubicació: l'Espai Cultura de la Fundació 1859 Caixa Sabadell (entrada pel carrer d'en Font, 25), un espai diàfan, lluminós i obert, que

oferirà una experiència de compra còmoda i acollidora per al públic i facilitarà una millor distribució dels milers de peces de roba.

"Arribar a vint edicions és un motiu d'orgull. L'Outlet és molt més que un mercat: és una gran xarxa de col·laboració entre empreses, comerços i persones que fan possible que la moda serveixi per millorar la vida de moltes altres persones", destaca

Joan Madaula, president de CIPO.

Moda, solidaritat i comerç local L'Outlet de CIPO oferirà col·leccions de tardor-hivern per a dona i home, amb peces de primeres marques a preus reduïts, gràcies a la col·laboració de més d'una trentena d'empreses del sector tèxtil i comerços locals.

Cada any s'hi sumen més marques de proximitat, consolidant una oferta més diversa i accessible, que combina grans noms amb firmes petites i comerços de Sabadell i rodalia.

Les vint edicions de l'Outlet confirmen l'èxit del format proposat per l'entitat: "Tothom hi guanya: les marques donen sortida a estocs i finals de temporada, alhora que donen suport a una causa social; CIPO capta fons per portar a terme diversos projectes; i la ciutadania aconsegueix grans marques als millors preus", explica Madaula.

En les últimes edicions, l'esdeveniment ha superat els 6.500 visitants i els 34.000 euros recaptats, xifres que també reflecteixen la implicació de la ciutadania, el voluntariat i les empreses col·laboradores. El caràcter d'aquesta vintena edició vol reconèixer, precisament, aquesta implicació que ha fet possible que l'esdeveniment es mantingui viu i en creixement durant tant de temps.

Projecte solidari: Sobre rodes L'edició d'enguany destinarà els fons al projecte Sobre rodes, amb l'objectiu de finançar la compra d'una furgoneta adaptada per al Centre Ocupacional de CIPO. Aquest vehicle permetrà millorar la mobilitat i els desplaçaments de les persones usuàries per participar en activitats esportives, culturals i d'oci fora del centre, promovent la seva autonomia i la seva participació en la comunitat.

La nova furgoneta serà clau per poder ampliar el ventall d'activitats, augmentar la freqüència de sortides i garantir que totes les persones puguin participar-hi en condicions d'accessibilitat i seguretat.

Dates: del 14 al 16 de novembre de 2026

Lloc: Espai Cultura Fundació 1859 Caixa Sabadell (entrada pel carrer d'en Font, 25)

Horari: divendres i dissabte de 9 h a 21 h, diumenge de 10 h a 15 h

Finalitat solidària: Projecte "Sobre rodes" – furgoneta adaptada per al Centre Ocupacional Contacte:

Sandra Rivera, responsable de Comunicació:
93 723 35 99 / 634 382 978
cipocomunicacio@cipo.cat

EL GRIFFIN BAR MUSICAL MÉS ANTIC DE SABADELL

El Griffin es va fundar fa 50 anys i ha esdevingut el bar musical més antic de Sabadell. Ha estat un refugi per a la música en directe i altres propostes artístiques. Es troba situat al c/ la Segarra, a prop de l'Avinguda de Matadepera al barri de Ca n'Oriac.

Fundat a l'any 1975, l'any que va morir en Francisco Franco. Aquell dia de 20 de novembre, el públic que hi va assistir al bar, vam cantar la cançó "**Satisfacció**" dels

una acte de rebel·lia per part de tots els assistents al Griffin.

Pel Griffin han passat gran artistes com Tete Montoliu, Idriss Muhammad, Miles Davis... propostes més jazzístiques o de blues. En aquest bar molt de nosaltres vam iniciar, alimentar i entrenar el nostre gust musical.

El passat 10 de setembre es va celebrar el 50 aniversari del PUB. Van ser sis hores de una gran "**Jam Sessions**", hi va haver una decoració especial i un càtering pels assistents. "Va ser molta música en directe, l'essència de del Griffin" soc qui soc pel Griffin". ens explicava el propietari, Tomás Montserrat.

"**Rolling Stones**" a partir de les 12 de la nit.. El seu antic propietari, en Ramon Baró, va definir aquell dia com el seu primer amor "aquell que mai no oblides". Durant aquell dia, només es podia sentir música clàssica en respecte al difunt. Aquest acte d'escoltar música dels Rolling Stones va suposar

Ens acomiadem del Griffin donant-los les gràcies per conservar-lo tal qual el vam conèixer fa molts anys. els anys no han mancat atractiu a aquest local emblemàtic del nostre barri Ca n'Oriac, i la seva música en directe,

PALMIRA GABERNET PICOLO
SABADELL, NOVEMBRE DE 2025

LA CORRESPONSABILITAT COMENÇA A CASA, PERÒ TRANSFORMA TOT UN BARRI.

Quan parlem de corresponsabilitat, sovint pensem en la llar i en el repartiment de les tasques domèstiques. Però la corresponsabilitat va molt més enllà de les quatre parets de casa. També és una manera d'entendre la vida en comunitat, de cuidar-nos mútuament i de construir barris més justos, sostenibles i cohesionats.

Tradicionalment, les feines de cura — tenir cura de criatures, persones grans, o de les tasques invisibles que mantenen la vida en marxa— han recaigut sobretot en les dones. Això ha generat desigualtats, sobrecàrregues i, sovint, una sensació d'aïllament per a moltes persones cuidadores. Però cuidar no és només una tasca femenina: és una responsabilitat col·lectiva que ens implica a totes i a tots.

En aquest sentit, el barri pot jugar un paper clau. La corresponsabilitat veïnal vol dir teixir xarxes de suport, compartir temps i recursos, i repartir millor les cures. Vol dir que, si un veí ha de portar el seu fill a l'escola i aquell dia no pot, pot comptar amb un altre. Vol dir organitzar grups de criança compartida, tallers de cuina col·lectiva, o simplement mirar de prop les persones grans que viuen soles. Són petits gestos que construeixen una gran comunitat.

Quan un barri s'organitza per cuidar, també es transforma. La corresponsabilitat genera vincles, confiança i sentiment de pertinença. Ens ajuda a entendre que el benestar individual depèn, en gran part, del benestar col·lectiu. I que la igualtat no és només una qüestió d'oportunitats, sinó també de temps, reconeixement i suport mutu.

Des dels espais comunitaris, les associacions i les iniciatives veïnals, es poden impulsar activitats que fomentin aquesta cultura del compartir: bancs del temps, xarxes d'intercanvi, grups de suport emocional o espais de trobada intergeneracionals. Cada acció, per petita que sembli, contribueix a repartir millor la càrrega de les cures i a trencar estereotips.

En definitiva, la corresponsabilitat no és només un concepte, sinó una pràctica diària. És entendre que cuidar és cosa de tothom, i que un barri que cuida és un barri més viu, més igualitari i més humà. Perquè quan ens fem corresponsables, no només cuidem millor de les persones, sinó també del teixit que ens uneix com a comunitat.

LA VEÏNA DEL CINQUÈ

DESCRIPCIÓN DEL SERVICIO NÚMERO 9 DEL GREMIO DE POMPAS FÚNEBRES DE CATALUÑA QUE OFRECE NUESTRO SEGURO DE DECESOS

- Arca de madera fina, barnizada, cruz y Cristo de metal, placa identificativa correspondiente al catálogo de pompas fúnebres.
- Coche fúnebre.
- Un taxi para acompañamiento, únicamente por solicitud expresa de los familiares.
- Una corona de flores naturales con lazo de inscripción.
- Cien recordatorios y trámites parroquiales según costumbres.
- Vestir, preparar el difunto y desinfectante.
- Registro Civil, trámites y médico que certifique el acta de defunción.
- Impuestos, tasas y gastos de inhumación.
- Gestión de documentación: Certificado de últimas voluntades, Certificado de defunción, tramitación de viudedad y seguridad social...
- Gastos de cementerio si ya tuviese sepultura en concesión, o adjudicación de nicho en el cementerio de la ciudad donde resida el asociado.
- Si la sepultura del asociado no tuviese una antigüedad, como mínimo de dos años, la Vocalía se hará cargo de los gastos de alquiler por cinco años de un nuevo nicho. Una vez pasado los cinco años, el traslado del difunto a la sepultura de su propiedad, correrá a cargo de la familia.
- El domicilio del asociado ha de ser el mismo que conste en la Base de Datos de la Vocalía de Decesos de la AVV de Ca n'Oriac, como indica el artículo 3 de nuestra normativa.
- En el cementerio de Sabadell se adjudicarán exclusivamente nichos de 3ª, 4ª y 5ª fila, salvo que a falta de disponibilidad en ese momento se deba escoger uno de fila inferior obligatoriamente.
- Incineración si lo solicitan los familiares. Placa con el nombre del difunto en la urna.
- Caja de Zinc en caso de que sea obligatorio.
- Lápida de mármol con dos floreros de acero inoxidable (siempre hecho por nuestro marmolista). En el caso que la lápida la haga otro marmolista la Vocalía no abonará ningún importe por este concepto, salvo a los asociados que residan fuera de Sabadell. El importe de la lápida siempre será marcado por la Vocalía sea cual sea el lugar de la residencia del asociado.
- Traslados: Ver artículo número 13 de las normas de la Vocalía de Decesos.
- Será imprescindible la presentación de la póliza donde constan los nombres de los afiliados y el carné de identidad del difunto. Si el asociado o beneficiario no está al corriente de pago, la funeraria no se hará cargo del servicio a cuenta de la Vocalía de Decesos.

LA JUNTA DE LA VOCALÍA DE DECESOS DE LA ASOCIACIÓN DE VECINOS DE CA N'ORIAC:

SABADELL, OCTUBRE DE 2025

SOMOS LA VOCALÍA DE DECESOS DE LA A.V.V. DE CA N'ORIAC

Hace más de 30 años que las vocalías funcionamos en Sabadell y comarca.
Somos personas que confiamos en este servicio prestado por la Asociación de Vecinos.

Personas de 55 a 65 años consultar en nuestra vocalía

Font Canaleta, 61 08207 Sabadell
Tel. 93 724 31 63
e-mail: grupodecesos@avvcanoriac.es

Nuestro horario:
Martes y Jueves
10h a 12h y de 17h a 19h

Estan son las tablas que aplicamos al cobro de tramos por edad:

De	0	a	9 años	0,00€
De	10	a	40 años	3,10€
De	41	a	60 años	4,75€
Mayores de	61 años			7,00€

LA JUNTA

Presidenta: LOLI CEBREIRO CRESPO
Vicepresidente: JUAN AYLLON CARRERAS
Secretaria: PALMIRA GABERNET I PICOLO
Tesorera: ELISABET TORRES MARTÍNEZ

Vocales

Urbanismo: ANDRÉS LORITE RUIZ
JUAN AYLLON CARRERAS
ANTONIO MANRIQUE FERNÁNDEZ

Cultura: PALMIRA GABERNET I PICOLO
PEDRO LÓPEZ ABAD
AURORA EXPOSITO
JOSÉ CARBONELL

Sanidad: FÁTIMA ÁVILA
Mª CARMEN BARRIO PEDRO ALIQUE

Decesos: PURI CASTILLO
JOSEF CARBONELL LOPEZ
ANDRÉS LORITE RUIZ
ANTONIO MANRIQUE FERNÁNDEZ
JUAN AYLLON CARRERAS
ANTONIA RÍOS GARCÍA
MANUEL ALONSO GARCÍA

Boletín: PEDRO LÓPEZ ABAD

Federación: LOLI CEBREIRO CRESPO

Comunicación: JAVIER CASADO
PALMIRA GABERNET I PICOLO
ELISABET TORRES MARTÍNEZ

Colaboradores en las vocalías

JUAN GUIL
PURI FONCUBIERTA
JAVIER CASADO

Redactores del Boletín

JOSEF CARBONELL LÓPEZ
PEDRO LÓPEZ ABAD
PALMIRA GABERNET I PICOLO
EULALIA CORRAL GARCÍA
ANTONIO FERNÁNDEZ PÉREZ

TELÉFONOS DE INTERÉS

A. TAXI SABADELL	93 727 48 48
AJUNTAMENT SABADELL	93 745 31 00
ALCOHÒLICS ANÒNIMS SABADELL	93 317 77 77
ALUVISA ENLLUMENAT PÚBLIC	670 255 562
AMBULÀNCIES	93 712 03 03
ATENCIÓ CONTRA LES	
VIOLENCIES MASCLISTES	900 900 120
BIBLIOTECA DEL NORD	93 724 64 01
BOMBERS	112
BUTANO SABADELL SL	93 725 62 77
CAP CA N'ORÍAC	93 723 37 13
CAP SANT FELIX	93 712 29 59
CASSA AVERIES	900 878 583
CENTRE CÍVIC CA N'ORÍAC	93 723 14 95
CORREUS	93 725 17 90
EMERGÈNCIES MÈDIQUES	112
ENDESA AVERIES	679 898 164
ENDESA AVERIES CATALUNYA	800 760 706
ENLLUMENAT PÚBLIC	93 711 94 61
FERROCARRILS GENERALITAT	012
FUNERÀRIA TORRA	902 930 085
GRUP DE DOL DE SABADELL	648 184 018
HOSPITAL TAULÍ	93 723 10 10
INFORMACIÓ CIUTADANA	010
JUTJAT DE GUARDIA SABADELL	93 745 42 09
JUTJATS SABADELL	93 693 26 50
MOSSOS D'ESQUADRA SABADELL	96 720 20 00
NATURGY SABADELL	96 124 89 25
OMIC (OFICINA INFORMACIÓ	
CONSUMIDOR)	93 745 31 68
POLICIA MUNICIPAL	93 745 32 61
PROTECCIÓ CIVIL SABADELL	637 876 995
RECOLLIDA MOBLES	900 222 234
SERVEI D'INFORMACIÓ I	
ATENCIÓ A LA DONA	93 724 61 67
SINDICATURA DE GREUGES	
DE SABADELL	93 726 42 11
TUS SABADELL	93 727 00 90
	93 710 79 51

AGRUPACIÓN DE VECINOS DE CA N'ORÍAC

Font Canaletes, 61 - 08207 Sabadell Teléfono 93 724 31 63

E-mail: avvcanoriac@canoriac.es

WEB: www.avvcanoriac.es

@Avvcanoriac

avvcanoriac

avv_canoriac